BEN KANE

STŘET IMPÉRIÍ

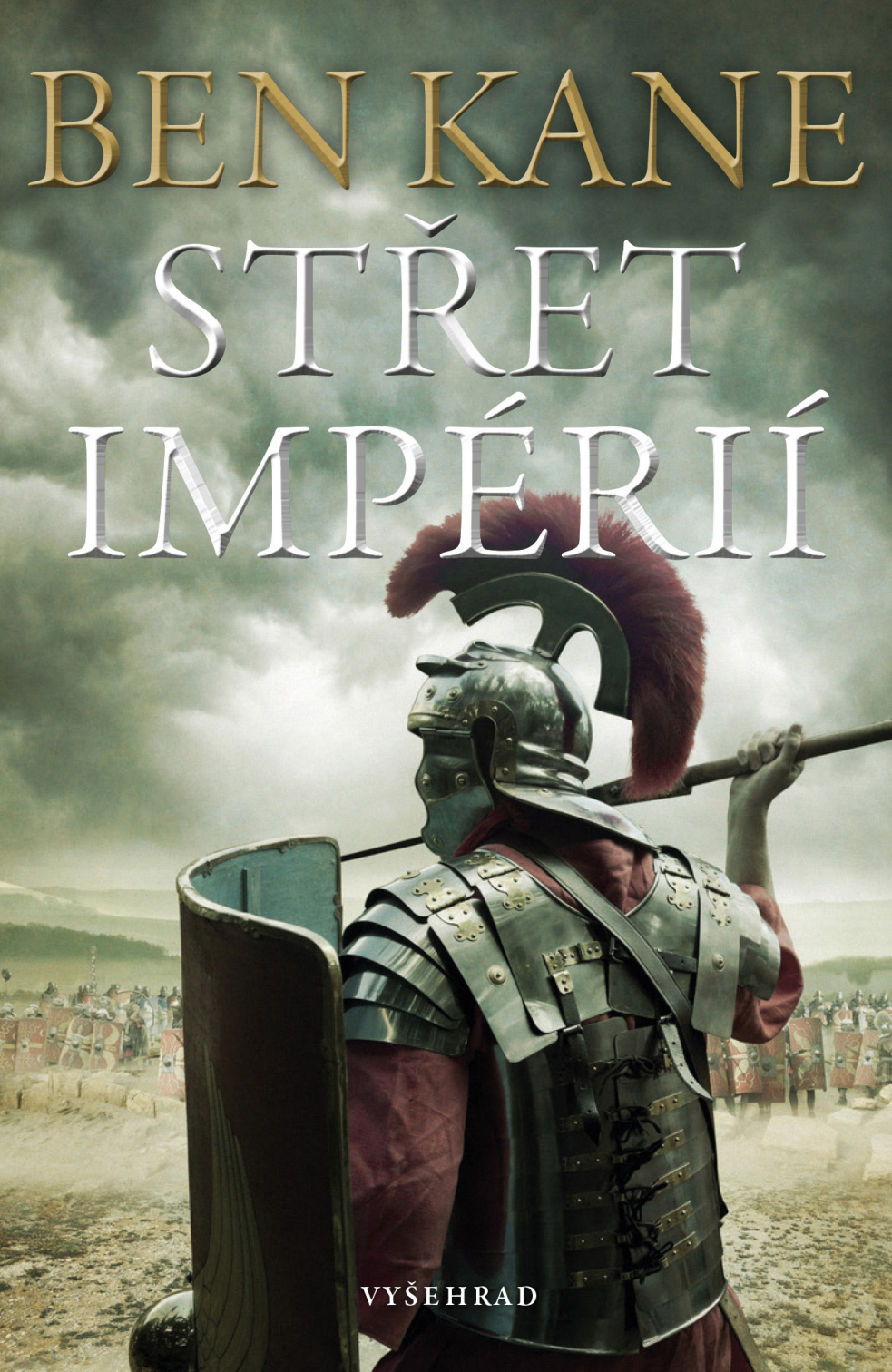

VYŠEHRAD

Střet impérií

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.ivysehrad.cz
www.albatrosmedia.cz

Ben Kane

Střet impérií – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

STŘET IMPÉRIÍ

BEN KANE

STŘET IMPÉRIÍ

VYŠEHRAD

Knihu věnuji dvěma gentlemanům a cyklistům
Samu Woodovi a Dylanu Reynoldsovi,
kteří jsou od akce Hannibal Trail 2016
mými dobrými přáteli.

Copyright © Ben Kane, 2018
First published as Clash of Empires
by Orion Books, London
Translation © Jaroslava Hromadová, 2019

ISBN tištěné verze 978-80-7601-202-8
ISBN e-knihy 978-80-7601-238-7 (1. zveřejnění, 2019)

Nejlepší by bylo, kdyby Řekové přestali válčit mezi sebou a místo toho se domluvili a společně zahnali nájezdníky a ochránili sebe i svá města. Pakliže takového spojenectví nejste schopní, radil bych vám, abyste se vzhledem k ničivé válce na západě náležitě postarali o vlastní bezpečí. Je zřejmé, že ať už v ní vyhrají Římané nebo Kartáginci, vítězové se nespokojí s neomezenou mocí nad Itálií a Sicílií. Určitě přijdou i sem a budou chtít uspokojit své ambice bez ohledu na právo. Proto vás všechny vyzývám, postavte se tomuto nebezpečí. Obracím se tímto především na krále Filipa.

Agelaus z Aitólie, na konferenci v Nafpaktu
roku 217 před Kristem

STRUČNÁ POZNÁMKA O ŘECKÝCH MĚSTSKÝCH STÁTECH

Starověké Řecko se skládalo z mnoha městských států a oblastí, které nesly stejné jméno. Většina čtenářů bude znát Athény, Spartu a Makedonii, ale nejspíš už nikoli Aitólii, Acháju, Athamánii a Akarnánii. Známé jim budou i Thermopyly a Marathon, ale je málo pravděpodobné, že jim něco řeknou jména měst kolem Hellespontu (tak se v antice nazývaly Dardanely) a v horách mezi Makedonií a Ilýrií. Trvalo mi nějakou dobu, než jsem se s těmito politickými a zeměpisnými celky obeznámil, a proto vám doporučuji, abyste si nejdřív pozorně prohlédli mapky v úvodu knihy.

Ben Kane

MAKEDONSKÉ KRÁLOVSTVÍ
v roce 202 př. Kr.
ILÝRIE
DARDÁNIE
Genusus
Apsus
Antipatreia
Apollonie
Ottolobus
Pluinna
MAKEDONIE
pekelná brána
Axios
THRÁKIE
Pella
soutěska u ř. Aoos
Aous
Pydna
Dio
EPIRUS
KORKYRA
Korkyra
Dodona
Aiginion
THESÁLIE
Falorie
Trikka
Larisa
Atrax
ATHAMÁNIE
Gomfoi
Enipeas
Demetrias
Ambrakie
Ambrakijský záliv
Pagasitický záliv
EUBOIA
Thermopyly
0 mil 60
0 km 100
Horská soutěska
Bojiště

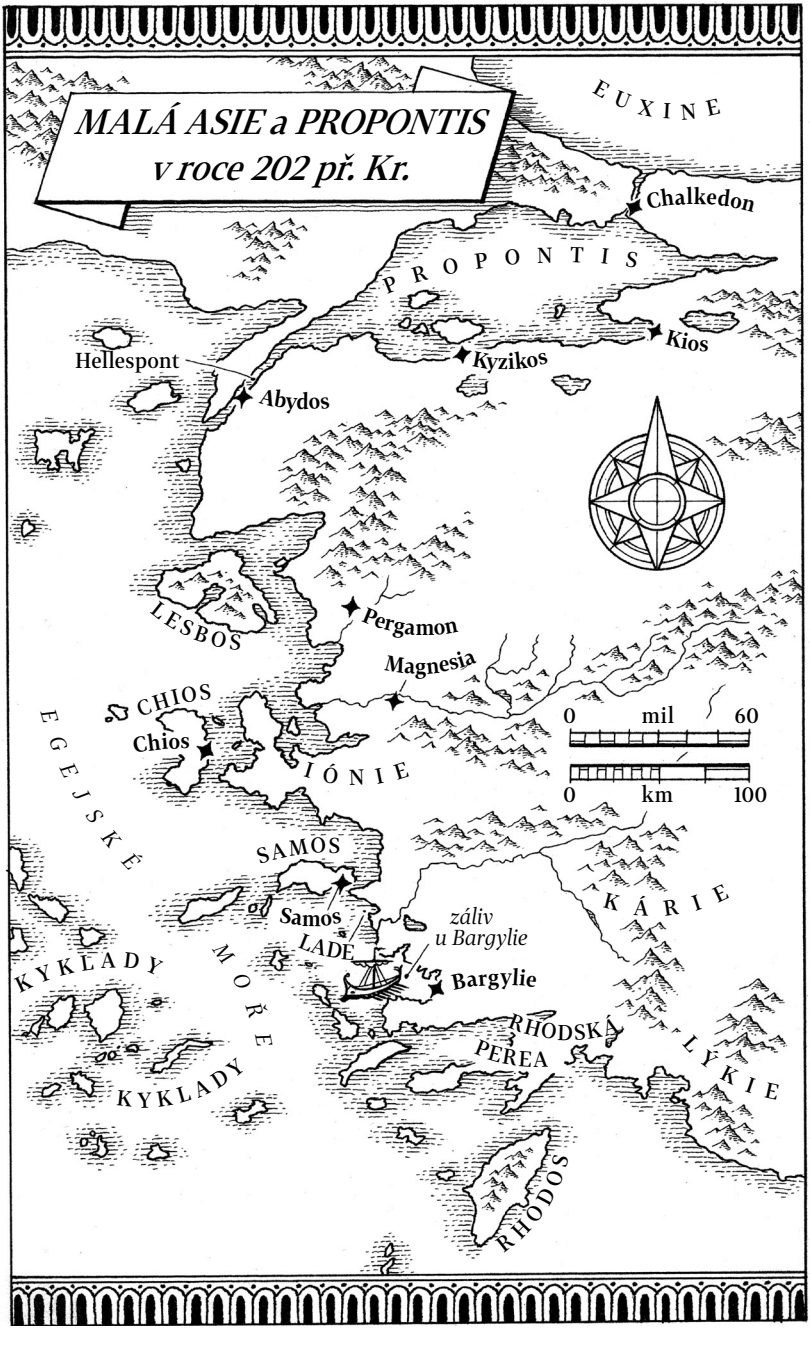
MALÁ ASIE a PROPONTIS
v roce 202 př. Kr.
EUXINE
Chalkedon
PROPONTIS
Kios
Kyzikos
Hellespont
Abydos
LESBOS
Pergamon
Magnesia
CHIOS
Chios
EGEJSKÉ
IÓNIE
0 mil 60
0 km 100
SAMOS
Samos
LADE
záliv
u Bargylie
Bargylie
KÁRIE
KYKLADY
MORE
RHODSKÁ
PEREA
LYKIE
KYKLADY
RHODOS

Prolog

U jižního pobřeží Itálie, na začátku léta roku 215 před Kristem

Byl nádherný večer prosycený vůněmi a panovalo bezvětří. Moře připomínalo hladkou tabuli ukovanou z bronzu. Hejno vřískajících racků zakrývalo asi tucet malých rybářských bárek mířících k pevnině. Od přilbic vojáků na silnici vedoucí kolem pobřeží se odráželo světlo a z hor na západní obloze zůstaly ve zvolna zapadajícím zlatém slunci jen temné stíny. Směrem na sever leželo velké město Tarentum, zahalené v horkém oparu. Nedaleko odtud se do pobřeží jižní Itálie zařezávala široká zátoka ve tvaru čtverce, kterou proplouvala flotila římských trirém. Lodě byly ve dvou řadách po pěti a plavidlu uprostřed první řady velel admirál Publius Valerius Flaccus. Nijak nespěchal – třídenní hlídka, během níž se dostali k městu Locri a zase zpátky, proběhla v klidu – a do domovského přístavu v Tarentu by měli dorazit do západu slunce. Flaccus usoudil, že sepsání zprávy a další podobné povinnosti mohou počkat do rána, a tak se těšil, že až se vykoupe a převlékne, stráví večer s milenkou, vdovou po šlechtici, který padl u Kann.

Flaccus byl malý, energický muž. Měl sice tlustý podbradek a prořídlé vlasy, ale nic z toho neuškodilo jeho impozantnímu vzezření, které ještě zdůrazňovaly chytré modré oči. Byl si jistý, že právě jeho oči a vysoké postavení způsobily, že vdova podlehla jeho dvoření. Tarentum sice nebyl žádný zapadákov, ale obyvatelé Říma měli pověst daleko kultivovanějších lidí. A Flaccus dokázal tuto skrytou přednost využít do poslední kapky. Na budoucí milenku to zafungovalo hned při prvním setkání

během nedávné slavnosti u příležitosti jeho návratu do města. Ušklíbl se. A hned té noci se s ním vyspala.

Jako správná baculka měla hebkou voňavou pleť a neuvěřitelně pevné poprsí. Její neukojitelná touha po sexu a velká vynalézavost byla nevyčerpatelným zdrojem překvapení a rozkoše. Flaccus se nechal unášet představivostí. Stejně jako jeho důstojníci nosil na moři krátkou tuniku místo nepohodlné tógy, která příslušela jeho postavení.

Z místa nedaleko kormidelníka měl rozhled po celé délce lodi. Příď a záď spojovala lávka vedoucí uprostřed lodi. Na obou stranách se nacházely tři řady veslařů, kteří seděli na lavicích nebo sedátkách a jejich těla a natažené paže se pohybovaly dozadu a dopředu v pravidelném tempu, které určoval hráč na dvojitou píšťalu stojící vepředu. Na lávce byli rozmístěni asi pětadvacet kroků od sebe dozorci a bušili holemi pobitými kovovými cvočky do bednění a udávali tak tempo. Teď když se plavili pomalu, stačila poměrně malá rychlost, kterou by veslaři dokázali udržovat hodiny.

Flacca vzrušovalo pomyšlení, že stačilo jediné jeho slovo, aby celá flotila vyrazila vpřed vysokou rychlostí. Vyzkoušel si to během výcviku a stydla mu při tom krev v žilách. Pochopitelně že kdyby se blížil k nepřátelskému loďstvu, bylo by to něco jiného. Cítil napětí a současně obavy. Netušil, jak by to bylo nebezpečné, ale když si představil, že bronzová špice klounu proniká přídí jeho lodě, sevřel se mu žaludek. Nechtěl skončit život pohřbený do vody. Ani aby ho stáhla loď projíždějící kolem či ho probodlo nepřátelské kopí. V tu chvíli se mu nejvíc zamlouvala představa, jak posílá ke dnu kartaginskou loď. Či jak naráží do boku nepřátelské trirémy, urazí jí vesla, čímž ji změní na nepoužitelný vrak, a pak ji v klidu obsadí.

„Plachta na obzoru!“

Nečekaný výkřik hlídky na stěžni upoutal pozornost nejen Flacca, ale i všech ostatních. Neupozornil by je, kdyby uviděl neškodná rybářská plavidla, byť v hojném počtu. Naopak obchodní lodě si pozornost zasloužily, ale jak se blížil soumrak, většina tlustých kupců už kotvila v přístavu nebo nedaleko od břehu.

„Další plachta!“ ozval se znovu muž na stěžni. „Tři, čtyři. Vidím jich pět. Přímo před námi.“

Flaccus spěchal na příď a kapitán v patách za ním. Předák, který velel veslařům, na něj nechápavě zíral a Flaccus se na něj obořil: „Udržuj rychlost, dokud ti neřeknu, ty hlupáku."

Tlačil se dál, a když uslyšel křik hlídek na ostatních svých lodích, na klidu mu to nepřidalo.

Pochyboval, že ti vetřelci jsou Kartáginci. Od drtivých porážek, které utrpěli od římského loďstva během poslední války, se guggové, jak jim posměšně říkali, snažili římským lodím klidit z cesty. Stejně nepravděpodobná byla možnost, že to jsou makedonské válečné lodě. Je pravda, že král Filip před dvěma roky zaútočil na ostrov Kefallinii, a proslýchalo se, že si dělá zálusk na Ilýrii, ale poslat lodě do italských vod by se neodvážil. Flaccus tu myšlenku zavrhl.

Došel k hubenému mladíkovi s rozcuchanými vlasy, který byl na hlídce, a zeptal se: „Kde jsou?"

Chlapec ho nervózně pozdravil a ukázal několik stupňů směrem na pravobok. „Tamhle, pane. Asi dvě míle od nás."

Flaccus si zaclonil rukou oči. V dálce spatřil na pozadí tmavého moře tři bílé obdélníkové plachty. Rozbušilo se mu srdce. Ještě chvilku lodě sledoval. Pluly k jihovýchodu směrem k výběžku, který tvoří patu Itálie. Usoudil, že jakmile je lodě minou, veškeré naděje na úspěšné pronásledování budou marné.

„Vydáme se za nimi, pane?" zeptal se kapitán. Flaccus měl toho starého mořského vlka s křivýma nohama moc rád.

„Jo, vydáme. Určitě to nejsou Římani. Potřebovali bychom zjistit, co v těchto vodách pohledávají."

„Díky tomu, že máme slunce v zádech, pane, tak si nás všimnou, až budeme blízko nich." Kapitán se ušklíbl a odhalil půl tuctu zahnědlých pahýlů zubů. „Máme velkou šanci."

Flaccus přikývl. „Dobrá."

Kapitán mávl na muže s píšťalou. „Zrychlit plavbu!"

Ozvala se svižnější melodie a dozorci ihned změnili rytmus. Veslaři ohnuli záda, zabrali a během deseti vteřin se rychlost lodě zdvojnásobila. Kloun prorážel vlny, jako kdyby cítil novou kořist.

Honička začala.

* * *

I když se situace zpočátku nevyvíjela pro Římany dobře, nakonec se vše obrátilo v jejich prospěch. Než si jich pronásledovaní všimli, dostaly se k nim Flaccovy lodě na vzdálenost asi tři čtvrtě míle. Nebylo však jasné, co je v tu chvíli prozradilo. Slunce bylo tak nízko, že každého, kdo se podíval k západu, skoro oslepilo, přesto všech pět lodí najednou zrychlilo na stejnou úroveň jako římské trirémy.

Výběžek pevniny byl blízko a otevřené moře za ním vábilo. Flaccus vsadil všechno na jednu kartu.

„Zvyšte rychlost!“ zvolal.

Byl to úkol hodný Herkula udržet rychlost na tak velkou vzdálenost, která jim k lodím zbývala, ale neměl co ztratit. Flaccus si řekl, že v horším případě jim plavidla uniknou a posádky jeho lodí se vrátí do Tarentu za tmy a v tom lepším případě je dostihnou a on tak zjistí, proč před nimi prchaly jako vystrašené srny.

V tomto případě trvala zběsilá honička jen krátce. Dvě z pronásledovaných lodí se oddělily, ale posádky na zbývajících Flaccovým veslařům nestačily. Když na dvojici vpředu zjistili, jak jsou na tom tři další, zastavili. Sice to byla těžkopádná plavidla a Římané byli v přesile, ale Flaccus přesto neponechal nic náhodě. Poslal čtyři lodě zajmout ty první dvě a s pěti zbývajícími a svou vlastní obklíčil ty nejpomalejší.

Zazněly hlasité rozkazy a poté se vesla obchodních lodí zvedla. Když Flaccus na palubě neviděl žádné ozbrojence, byl spokojený. Operace se podařila a odpor viditelně nehrozil. Teď má dost času zjistit, co mělo osazenstvo lodí v úmyslu, a podle toho s nimi naložit. Ať už vyměří kapitánům pokutu, nebo jim zabaví plavidla, mohl by se dostat do Tarentu ještě před východem měsíce. Byl velice spokojený, že jeho večer s milenkou není v ohrožení.

Flaccus zvědavě sledoval, jak veslaři manévrují k baňatému plavidlu s hranatou plachtou, které bylo ze skupiny největší. Když vesla na levoboku vtahovali dovnitř, rachotila a kapala z nich voda. Přirazili tak těsně, až zapraštěla prkna, a na palubu vzápětí dopadly s žuchnutím kotvicí háky a pevně se tam zachytily. Námořníci na zajaté lodi přecházeli sem tam a tvářili se vyděšeně. Nedaleko stěžně stála skupinka mužů v drahých oděvech a nervózně si něco šeptali.

„Pošlete tam ozbrojence," rozkázal Flaccus „Zjistěte, kdo tomu velí, a přiveďte mi ho."

Lodní lávka hlasitě dopadla a asi dvacet námořníků v čele s optiem po ní přeběhlo na druhou loď.

Čtyři se rychle vrátili a přivedli zavalitého muže. „Tvrdí, že je velitel, pane," prohlásil optio a ne zrovna přátelsky přistrčil zajatce blíž k Flaccovi. Byl středního věku, měl zastřižené vousy a inteligentní výraz. Podle vyšívaného řaseného pláště *himationu*, zlatých prstenů a sebevědomého chování se dalo soudit, že je to bohatý člověk. Uklonil se Flaccovi.

„Xenofanes z Athén, k vašim službám, pane." Hovořil plynně latinsky jen s lehkým přízvukem. „Můžu znát vaše jméno?"

„Admirál Publius Valerius Flaccus." Pátral v Xenofanově tváři po známkách lstivosti, ale žádné nenašel. To však nic neznamenalo. Řekl si, že ve válce člověk může věřit jenom tomu, kdo si to zaslouží, a tenhle Athéňan se moc dobře neuvedl. „Prchal jste před mými loděmi. Proč?"

Xenofanovi se roztřásly prsty. „Omlouvám se, admirále. Považovali jsme vás za piráty. Když jste se objevili od západu se sluncem v zádech, čekali jsme, že na nás zaútočíte. Máme na lodích nějaké zbraně, ale nejsou to válečná plavidla. Útěk byla jediná možnost." Nervózně se zasmál. „Jenže jsme se nedostali daleko. Vaši veslaři zaslouží pochvalu."

Flaccus tu poklonu přešel mlčením. „Co hledáte v těchto končinách?"

Xenofanes se zatvářil sebejistěji. Naklonil se blíž, ale nedůvěřivý optio ho chytil za rameno. Xenofanes zvedl ruce. „Nechci admirálovi ublížit."

„Tak se drž dál, ty neurvalče," zavrčel optio.

Xenofana to viditelně rozzlobilo, ale jen se škrobeně usmál. „Rád bych si s vámi promluvil v soukromí beze svědků."

„Řekněte mi, co musíte," vyzval ho Flaccus, ale už s Xenofanem pomalu ztrácel trpělivost. V Tarentu na něj totiž čekala milenka.

Xenofanes se zamračil a zamumlal: „Jsem vyslanec Filipa Makedonského." Když uviděl, jak to Flacca překvapilo, rychle dodal: „Král se domníval, že jako neutrální osoba snáze zařídím setkání s vašimi konzuly a senátem. Mým úkolem je dojednat dohodu o přátelství s Římem a jeho lidem."

Tohle Flaccus nečekal. „To je zvláštní informace. Filip se v posledních letech choval k republice nepřátelsky."

„To je pouhé nedorozumění," zalhal Xenofanes.

Flaccus si nedokázal představit, jak by se invaze do Kefallinie dala považovat za nedorozumění. „Nemám informace, že by nějaký vyslanec Makedonie cestoval do Říma."

„Neslyšel jste o mém úkolu, admirále, protože jsme se do Říma nedostali. Když jsme přistáli u chrámu Junony nedaleko Krotonu, putovali jsme po souši směrem ke Capue. Střetli jsme se s římským vojskem a prétorem Laevinem. Projevil se jako velkorysý hostitel a poskytl nám doprovod, aby nás vedl po bezpečnějších cestách a ochránil nás před Hannibalovou armádou."

Flaccus nedal najevo, jak ho to překvapilo. Laevinus byl prétor operující v Kampánii. Zdálo se mu nepravděpodobné, že by ho Xenofanes mohl znát, pokud by se s ním nesetkal, ale to nevysvětlovalo, proč on, Flaccus, nevěděl o makedonském vyslanci a jeho překvapivém poslání. Flaccovi blesklo hlavou, že by se zpráva o případném spojenectví s Filipem, po loňské katastrofě u Kann vítané, rychle rozšířila. Přesto mohla být Xenofanova verze pravdivá.

„Předpokládám, že vás napadli Kartáginci. Proto jste se nedostali do Říma?"

Xenofanes viditelně znervózněl, ale souhlasil. „Ano. Numidské jezdectvo je opravdu nebezpečné, jak se o něm říká. Několik našich průvodců zabili a jejich velitel usoudil, že je příliš nebezpečné pokračovat v cestě. Po návratu do Laevinova tábora jsem žádal o další pomoc, ale marně. Řekl mi, že všechny vojáky potřebuje v boji proti nepříteli. Bez vojenské ochrany jsme neměli šanci dostat se do Říma, a tak jsem byl nucený naše poslání vzdát. A vy jste nás potkali, když jsme se vraceli do Makedonie."

„Máte nějaký důkaz o Filipových záměrech?"

„Jistě. Dokumenty mám uložené v truhle v kabině. Když rozkážete, nechám je přinést."

Flaccus si podrbal bradu. Přestože mezi Římem a Makedonií dřív panovalo nepřátelství, mohl by se Filip pokusit získat si jeho spojenectví. Flaccus si dobře uvědomoval, že brzy nastane noc, což by značně oddálilo jeho návrat do Tarentu – a dychtivé milenčiny náruče – a tak se rychle rozhodl. Pokud

se Xenofanovy dokumenty ukážou jako pravé a při prohlídce jeho lodě se nenajde nic podezřelého, neměl by důvod Athéňana dál zadržovat.

„Dovolte, ať se podívám."

Xenofanes radostně přikývl, přiložil si ruku k ústům a vydal rozkaz nejbližšímu námořníkovi.

Flaccovi se vrátila dobrá nálada. „Dáte si trochu vína?" zeptal se.

„To by pro mě byla čest, admirále." Xenofanes se uklonil hlouběji než předtím.

Přiťukli si a vypili pohár, než na palubu přinesli dokumenty. Flaccus se zadíval bedlivě na dva pergameny – jeden byl kartaginský a druhý řecký. Vypadalo to, že první potvrzuje Xenofanova slova. Předpokládal, že ten druhý obsahuje totéž. Na obou byla makedonská pečeť a výrazný podpis samotného Filipa a oba působily věrohodně. Když se Flaccův předpoklad potvrdil, dal pokyn, ať donesou další víno. Xenofanes s úsměvem souhlasil, aby mu dolil.

„Doufejme, že váš další pokus dostat se do Říma bude úspěšný," popřál mu Flaccus a pozvedl pohár na Xenofanovo zdraví. „Na trvalé přátelství mezi republikou a Makedonií."

„Snad to bohové dovolí," odpověděl Xenofanes a taky pozvedl pohár.

Dopili a Flaccus se podíval na optia. „Doprovoď tohoto muže zpátky na jeho loď. Prověř, jestli ozbrojenci nenašli něco důležitého, a přiveď je zpátky."

„Děkuji za pohostinnost," řekl Xenofanes.

„Ať Neptun bdí nad vašimi loděmi," popřál mu Flaccus.

„Ať totéž udělá pro vás Poseidon."

„Kapitáne, připravte se k odplutí," rozkázal Flaccus.

Právě když Xenofanes vstoupil na lávku, uslyšeli z jeho lodi nějaký hluk. Křik vycházel ze spodních palub a zezdola vylezli dva námořníci.

„Něco jsme našli, pane!" křikli na optia. „Spíš někoho," dodal ten největší.

Flaccus byl vmžiku u zábradlí. „O co jde?"

„V podpalubí jsme objevili tři muže, pane," ozval se první námořník. „Byli hned za nákladem amfor. Kdyby jeden nekýchl, nikdy bychom je nenašli."

Flaccus vrhl pohled na Xenofana. Řek byl v půlce lávky a viditelně přidal do kroku.

„Stůjte, Xenofane!“ zařval Flaccus. „Optio, přiveď ho zpátky.“ A námořníkům řekl: „Přiveďte je sem. Rychle!“

Zanedlouho stála proti Flaccovi trojice snědých mužů, kteří ve světle mžourali. Optio s uspokojením postrčil Xenofana, ať se postaví vedle nich. Athéňan si nově příchozích nevšímal a Flaccovi se vrátilo podezření ještě naléhavěji. Snědou pletí, mastnými kudrnami a dlouhými tunikami připomínali Kartágince, s nimiž se střetl. „Tak co, Xenofane?“

Mlčky se na sebe dívali.

„Jsou to platící pasažéři,“ přiznal Xenofanes a začervenal se. „Věděl jsem, že by nebylo dobré mít na palubě takové lidi, kdyby nás zastavily římské lodě.“

„Co jsou zač?“ ušklíbl se Flaccus.

Ticho.

„Poslouchám.“

„Kartáginci.“

Když Xenofanes promluvil, Flaccovi to došlo. „Prohledejte ty krysy.“

Za dvacet vteřin měl v ruce dokumenty, které ukrýval pod tunikou nejstarší Kartáginec, hrdě se tvářící muž s pronikavým pohledem. Brzy ho však klid přešel, když dostal od optia a jeho lidí výprask. Pár ran utržil i Xenofanes a vřískal při tom jako malé dítě. Flaccus, který pokývnutím hlavy výprask nařídil, si toho nevšímal. Četl řecký text tak soustředěně, až při tom vyplázl špičku jazyka. Zděsil se na nejvyšší míru a musel si dopis přečíst třikrát, než zcela pochopil jeho smysl.

Flaccus se podíval kapitánovi do očí. „Změň kurz. Míříme do Říma.“

Toho starého mořského vlka to překvapilo. „Do Říma, pane?“

„Slyšels dobře. Pošli zprávu ostatním lodím. Tři nás doprovodí. Ostatní se vrátí do Tarentu s obchodními plavidly.“

„Ano, pane.“ Kapitán křikl na předáky a ti vydali několik rozkazů. Veslaři na jedné straně lodě okamžitě vytáhli vesla z vody, zatímco ti na druhé straně je zanořili hluboko pod hladinu a otočili loď směrem na západ.

Flaccus to netrpělivě sledoval. Chtěl nařídit nejrychlejší tempo, ale nebylo třeba veslaře vyčerpávat. Ačkoli jejich poslání

bylo naléhavé, do hlavního města to měli přinejmenším dva dny plavby.

„Míříme do Říma, pane?“ Optio k němu popošel.

„Míříme.“

„Můžu se zeptat proč, pane?“

Flaccus usoudil, že optio nemůže mluvit s nikým důležitým na lodi, a kromě toho se ta zpráva stejně do měsíce rozšíří po celé Itálii. „Musíš si to nechat pro sebe.“

„Přísahám na svůj život, pane,“ slíbil optio.

„Filip chce navázat spojenectví s Hannibalem.“

Optia to zaskočilo.

„Tady je důkaz!“ mávl dopisem.

Ve světle zapadajícího slunce se písmena na pergamenu zbarvila doruda.

Horší znamení si Flaccus nedokázal představit.

ČÁST PRVNÍ

Kapitola první

O třináct let později…

Poblíž Chalkedonu u břehů moře Propontis,
konec léta roku 200 před Kristem

Demetrios se nerad schovával mezi stromy, jenže blízko stanů by ho snadno uviděli. Krást jídlo bylo nebezpečné. Už ho při tom párkrát chytili a zmlátili, a tak se teď pro jistotu pozorně rozhlédl. Tady na kraji tábora krále Filipa mezi zelenými keři a duby korkovými si mohl počkat na správný okamžik. Vyskytovali se tu jen vojáci, co hledali klidné místo, kde by si vyprázdnili střeva, a takoví nevěnují velkou pozornost okounějícímu mladíkovi v otrhaném *chitonu*. Považovali by ho za jednoho ze stovek vychytralých pobudů, co následují makedonské loďstvo po moři Propontis.

Demetrios nebyl jen tak někdo, protože sloužil jako veslař na Filipově lodi. Ne zrovna na některé ze slavných trirém s blyštivým klounem a zdobenou plachtou, ale na jedné z rychlých *lembi*. Jeho plovoucí domov bylo baňaté dopravní plavidlo s nízkým ponorem. Bohové jsou mu svědkem, že tohle povolání si nevybral. Už jako malý chtěl být vojákem a bojovat ve slavné falanze. Nyní mu to připadalo nemožnější než vylézt na vrchol Olympu uprostřed zimy. Pomyslel si, že by se to mohlo stát, kdyby od něj Ares neodvrátil svou tvář a kdyby se proti němu nespikli i ostatní bohové.

Jeho otec byl chudý pastýř, ale v mládí hrdě sloužil jako prakovník. Naučil Demetria lovit zvěř a poslal ho mezi syny nejbohatších sedláků, aby se seznámil s bojovým uměním

pankration. Protože byl od těžké práce na statku štíhlý a svalnatý, naučil se to rychle. Byla to dobrá průprava, protože bohatší chlapci si ho při každé příležitosti dobírali. Nenechal se odradit a vytrval. Neustále měl na paměti otcova slova: Když se dobře uvedeš, až budeš starší, mohl by se z tebe stát falangista.

Škoda že otec zemřel, zalitoval Demetrios a bolest jím projela jako nůž. Jenže zemřel, protože ho té odporné podzimní noci před dvěma lety zavraždili zloději ovcí. Demetrios osiřel – matka mu zemřela, když mu bylo pět – a navíc mu někdo ukradl celé stádo. Teď už nebyl jen pasákův syn, ale rázem se z něj stal zemědělec bez půdy. Jakmile přišla zima, ani ti nejhodnější sousedé ho nemohli živit déle než pár dní. Brzy byl nucený vydat se do nejbližšího města, a to byla Pella, hlavní město Makedonie. Byl bez přátel, opuštěný a život na ulici byl krušný. Přežil jen díky tomu, že dřel na tržišti a v docích.

Když se na konci jara roznesla zpráva, že se král chystá přesunout válku do oblasti Propontu, najednou byla velká poptávka po členech posádky obchodních lodí. Filipovi vojáci by na tažení potřebovali spoustu jídla a také lodě, které by ho tam dopravily. Demetrios už měl plné zuby života z ruky do pusy a toužil dostat se co nejblíž armádě. Upsal se prvnímu kapitánovi, který ho chtěl, a tak se ocitl na okraji makedonského tábora, tisíce stadií od domova.

Snu, že se stane falangistou, se úplně nevzdal, ale kvůli dennodenním útrapám na to neměl čas myslet. Veslaři museli mít obrovskou sílu, protože dřeli od svítání do soumraku pod pražícím sluncem a jejich velitel moc rád používal pěsti a chodidla. Vodu sice dostávali pravidelně, ale když večer zhltl jídlo, mnohdy měl síly jen na to, aby se svalil na deku. Nedalo se tam spát, protože se po palubě pořád potulovali někteří jeho druhové a hledali mladé masíčko. Potom co jim krátce po příchodu na loď jen o vlásek unikl, dal se dohromady se dvěma mladšími veslaři. Nebyli to žádní kamarádi – Demetrios to věděl, protože mu ukradli jídlo – ale po setmění se všichni tři drželi u sebe a vždycky jeden nespal a hlídal. Díky takovému uspořádání si odpočinul o něco víc než dřív, ale často se budil a neustále svíral v ruce dýku.

Demetrios nepovažoval za možné, že by postoupil od vesel výš. To spíš bylo pravděpodobnější, že se znovu stane pastýřem.

Jenže by trvalo nejméně rok, než by si našetřil na nové ovce. Proto se každý den soustředil na to, aby přežil, a snažil se co nejčastěji se pořádně najíst. V osmnácti letech pořád ještě rostl a měl neustále hlad. Strava veslařů, aspoň na jejich lodi, byla nekvalitní a dostávali malé porce, a tak se krádeže potravin staly každodenní nezbytností. Musel si zvyknout, že mu ráno co ráno kručí v břiše, ale na konci dne, když zapadlo slunce a vojáci a námořníci byli unavení, se kradlo líp. Vypozoroval, že nejlepší je vybírat si stany, kde zůstávali jenom ti, na něž připadla příprava večeře.

Jeden takový stál ani ne padesát kroků od něj a byl nejblíž od jeho úkrytu v lese. Nad malým ohněm stála železná trojnožka a na řetěze se pohupoval hrnec. Demetriovi se sbíhaly sliny, když si představil, že se uvnitř vaří maso. Ačkoli to bylo tak lákavé, riziko bylo příliš velké. Kdyby utíkal s nádobou plnou vařící tekutiny, což je téměř nesplnitelný úkol, špatně by to dopadlo. Na kamenech kolem ohně se pekly chlebové placky, sice ne tak lahodné, zato se daly lehčeji ukrást. Dvě tři by mu stačily, aby zahnal hlad. Nebo by mohl jednu směnit s někým na lodi za kousek masa nebo pár oliv.

Doufal, že vojáka u ohně vyruší některý soused, ale to se zatím nestalo, a tak když muž maso řádně zamíchal a pak zamířil rozhodným krokem k lesu, Demetrios se usmál. Bohové, ať se nejde jen vymočit, prosil v duchu. Počkal, až se ten drsně vypadající *peltast* přiblíží, a teprve potom vystoupil z lesa a přitom si rovnal chiton jako člověk, který zrovna navštívil latrínu. Demetrios se vojákovi nepodíval do tváře a oheň s veledůležitým chlebem obešel. Kousek od stanů se kradmo ohlédl a zjistil, že voják zmizel v lese.

Demetrios změnil směr. Dvacet kroků a už stojí u trojnožky. Když ucítil silnou vůni vepřového a koření, sbíhaly se mu sliny. Popadl naběračku a vzal si pořádnou porci. Nic lepšího nejedl už spoustu dní. Toužil dát si ještě, ale na to nebyl čas. Sebral tři chleby, ale nedokázal se ovládnout a ukradl i kus sýra. Lup si hodil za chiton, kde ho zadrží opasek. Podíval se k lesu a s úlevou zjistil, že po vojákovi není ani památky. Pomyslel si, že než si krádeže všimnou, on bude už dávno pryč.

Pohvizdoval si otcovu oblíbenou písničku a loudal se mezi stany ven z tábora. Dneska večer usne s plným žaludkem.

* * *

Nikdo Demetria po dobře provedeném zločinu nepronásledoval, a tak mu ten úspěch stoupl do hlavy. Místo aby si lup snědl v poměrném bezpečí na lodi, udělal chybu a zastavil se stadion od peltastova ohně. Jeden chleba zhltl, a protože měl ještě hlad, k druhému si dal kousek sýra.

Ozval se čísi hlas: „Copak to tu máme?"

Vytáhnout jídlo zpod šatů nebyl dobrý nápad. Demetrios se rozhodl, že nejlepší obrana je útok, a tak když mezi stany nalevo od něj vyšla skupina mladých prakovníků, jen pokrčil rameny a řekl: „Okrást kamarády není zločin. Oni kradou nám, my krademe jim. Víte, jak to chodí. Zítra ty pitomci budou slídit u nás a budou se snažit oplatit nám stejnou mincí."

Mladík, který mluvil – měl široká ramena a černé vlasy přichycené koženou čelenkou – se nepříjemně se zasmál.

„Až na to, že tady žádný kamarády nemáš, ty kryso. Tábříme tady každou noc. A to člověk už rozezná sousedy. A tebe jsem tady neviděl, což znamená, že jsi prachsprostej zloděj." Jeho druhové hlasitě souhlasili.

Demetrios se nedal. „Co je vám do toho?"

„Slyšíte ho? Zrovna se přiznal," ušklíbl se prakovník.

Demetrios netušil, proč se prakovník stará o to, co ukradl, když to nebylo od jeho ohně, jedno však bylo jisté – výprasku neunikne. Protivník měl čtyři společníky, což není moc, ale všichni vypadali nebezpečně. Rozestoupili se a zamířili odhodlaně k Demetriovi.

Prakovníci umějí rychle běhat, pomyslel si. A tihle nebudou výjimkou. I kdyby jim utekl na loď, měl malou šanci, že by mu ostatní veslaři pomohli. Na pomyslném žebříčku lidí u vesel byl Demetrios skoro úplně dole. Zkusil další možnost.

„Chcete kousek sýra? A taky mám chleba."

Vysmáli se mu.

„Vezmeme si to, až ti nakopeme zadek," řekl vůdce.

Demetrios původně nechtěl vzdorovat, jenže vůdcovu nadutost nesnesl. „Vymlátím z tebe duši. I z tvojí matky!" křikl a vyrazil proti prakovníkovi nejvíc nalevo. Když je dělily jenom čtyři kroky, prakovník se stihl jen nadechnout, než ho Demetrios udeřil pravým ramenem do břicha. Vyrazilo mu to dech a žuchl na zem jako podťatý. Demetrios se rychle otočil a nejbližšímu

muži zasadil pravý hák do brady. Zabolela ho ruka, ale prakovníkovi se podlomila kolena. Demetrios utekl a v uších mu zněl rozzuřený křik: „Zloděj!“

Zrychlil a kličkoval mezi stany. Přeskakoval přes kotevní lana a v jednu chvíli dokonce přes oheň. Protože si pořád udržoval náskok, doufal, že najde poměrně bezpečné útočiště na kotvících lodích. Prakovníci by se neodvážili za ním nahoru. Přestože loďstvo bylo součástí Filipovy armády, vojáci a členové posádky se neměli zrovna v lásce.

Demetrios si nevšiml nohy, co ho podrazila. Právě když zamířil do mezery mezi dvěma stany, poroučel se tváří k zemi. Roztáhl paže, aby pád utlumil, ale stejně si vyrazil dech. Přetočil se a snažil se vstát, ale majitel nohy ho silně kopl do slabin a on znovu upadl. Demetriovi se obrátil žaludek a za okamžik vyzvrátil chleba, co snědl. Když se pokusil vzepřít na loktech, dostal ránu do žeber a opět se svalil. Přerývaně se nadechl a přemýšlel, co by teď mohl udělat.

Uslyšel dupot a blížily se hlasy.

„Je to ten, kterýho honíte?“ zeptal se kdosi.

„Vypadá to tak,“ odpověděl prakovník, který se na Demetria osopil.

„Je to zloděj?“

„Jo. Díky, kamaráde.“

Prakovníkovy nohy v sandálech se zastavily Demetriovi před obličejem a jedna ho silně nakopla.

„Vstaň, ty všiváku.“

Demetrios mu byl vydaný na milost, ale nehodlal se vzdát. Vyrazil dopředu a zakousl se mu do kotníku. Voják vykřikl bolestí a zavrávoral. Nějak se mu podařilo kleknout si. Zaskočený peltast – to on mě musel podrazit, pomyslel si Demetrios – zachránil prakovníka před pádem. Za těmi dvěma uviděl rozzuřené tváře ostatních prakovníků. Udeřil vojáka do rozkroku, a když se sklonil, se sténáním vstal.

Ti ostatní by ho mohli zabít, ale Demetriovi to bylo jedno. Na povrch vybublala veškerá bolest a vztek kvůli otcově smrti a kvůli tomu, jak hrozný život od té doby vede. Kdyby všechno vyšlo, jak si plánoval, už by z něj byl falangista a nepotřeboval by krást jídlo. Místo toho zemře jako obyčejný veslař rukama rozzuřených prakovníků.

Demetrios se opřel o stan, který mu poskytl jedinou ochranu, a zatnul pěsti. „Kolik je vás potřeba, abyste zbili jednoho člověka?“

Ta urážka byla příliš. Prakovníci a peltast se k němu seběhli. Demetrios rozdal pár úderů pěstí a hlavou, než ho smršť ran poslala na zem. Před očima uviděl hvězdičky a bolela ho každičká část těla. Ze všech sil se snažil stočit se do klubíčka. Když si uchrání hlavu, mohl by přežít.

Krátce nato ztratil vědomí.

* * *

Demetrios se probral, když mu stříkla do obličeje voda. Prskal. Ležel na boku a bolel ho každičký kousek těla. Ústa měl plná krve, a když zapátral jazykem, zjistil, že má vyražený zub. S námahou ho vyplivl.

„Je naživu,“ řekl kdosi pobaveně. „Je to zázrak, když uvážíme, kolik z vás si do něj koplo.“

Demetrios uslyšel šoupavé kroky. Nechápal, proč nikdo neodpověděl. Strachy se mu sevřel žaludek. Na scéně se objevil důstojník. Kdyby se dověděl, proč ho zbili, jeho osud by byl zpečetěný. Pocítil beznaděj. Dneska měla Fortuna špatnou náladu.

„Můžeš se hýbat?“ zeptal se ten hlas.

Demetrios to zkusil, ale nešlo to. Utřel si krvavou slinu z rozbitých rtů a snažil se posadit se. Z pravé strany hrudníku mu vystřelovala bolest, což znamenalo, že má zlomená žebra. Jenže to nebylo to nejhorší. Podíval se nahoru. Muž, který hovořil, měl obyčejnou pláštěnku. Byl štíhlý, měl bystré oči, vousy a někoho Demetriovi připomínal.

Všiml si nervózního pohledu prakovníků a peltasta a za nimi zahlédl dav vystrašených vojáků. Najednou mu to došlo. Slyšel, že Filip chodí po táboře v obyčejném obleku a hovoří se svými vojáky. Jak to vypadá, ty zvěsti nelhaly. Demetriovi se zvedl žaludek. Ať už ho předtím čekal jakýkoli trest, teď to bude ještě horší. Král ho bude chtít potrestat exemplárně.

Se sténáním si klekl na koleno. „Pane.“

„Tito muži tvrdí, že tě chytili při krádeži chleba,“ ukázal Filip palcem na prakovníky.

Demetrios zaváhal. Kdyby obvinění popřel, vypadalo by to, že lže, aby si zachránil kůži. Podíval se na své pronásledovatele,

kteří z toho měli viditelně radost, a rozzuřil se. „Tak se to nestalo, pane."

Kápo prakovníků se pohrdavě zasmál.

„Takže jsi nic neukradl?" zeptal se Filip přísně. To bylo nebezpečné.

„Ukradl, pane." Demetrios vytáhl spláclý kousek chleba – v bitce se jeho nečestně získaný úlovek pomačkal. „Ale oni mě při tom neviděli. Nikdo mě neviděl."

Po Filipově tváři přelétl pobavený výraz. „Tak proč tě tedy napadli?"

„Měl jsem hlad, pane, a tak jsem se zastavil, abych něco snědl. Prakovníci to viděli, a protože mě neznali, předpokládali, že jsem ukradl jídlo."

„Jejich stany jsou odtud dost daleko," řekl Filip. „Když jsi utekl, pronásledovali tě?"

„Nejdřív jsem dva z nich srazil na zem, pane."

„Kolik jich bylo?"

„Pět, pane."

Filip povytáhl obočí. „Pět. Proti tobě."

„Ano, pane."

„Ty jsi voják?"

„Veslař, pane."

„Na některé mé válečné lodi?"

„Ne, pane. Na obchodní."

Kápo prakovníků zrudl hanbou. Jeho druhy to zaskočilo a rozzlobilo. Filipa to naopak zaujalo. „Jak tě chytili?" zeptal se.

„Tamten peltast…," Demetrios ukázal, „slyšel jejich křik, pane, a podrazil mi nohy."

„Lidi nemají rádi zloděje," řekl Filip. „Proto tě tak bez milosti zbili."

„Ano, pane!" zvolal kápo prakovníků.

„Dlouho na mě nezapomeneš," odsekl Demetrios. „Kotník tě hned tak nepřestane bolet. A peltastovi jsem dal pěknou ránu do rozkroku." Někdo se začal smát. Demetrios si ihned uvědomil, že to byl král. Byl si jistý, že ho čeká hrozná smrt, a svěsil hlavu.

„Mí prakovníci patří mezi nejlepší na světě. Aspoň se tak chvástají. Mám pravdu?" zeptal se Filip.

Kápo prakovníků konečně promluvil. „Ano, pane."

„Ale z pěti vám vyřídil dva jeden veslař. Jeden veslař. A vy jste toho všiváka chytili jenom díky tomu, že vám pomohl někdo cizí. A i přesto se mu podařilo zranit další dva z vás, než jste ho přemohli."

Ticho.

„Tak mluv, hlupáku!" zvolal Filip nevraživě.

„To máte pravdu, pane," zamumlal kápo.

„Kliďte se mi z očí," vyštěkl Filip.

Demetrios sledoval nevěřícně, jak se prakovníci kradou pryč. Napadlo ho, že kdyby to byli psi, stáhli by ocasy mezi zadní nohy. Jeho radost netrvala dlouho – král jistě potrestá i jeho. Zloděj je zloděj. Demetrios jednou viděl, jak člověka za nějaký zločin popravili. V nejlepším případě by mohl čekat, že mu useknou pravou ruku. Zmocnila se ho panika. Takhle zmrzačený by nemohl veslovat. Kdyby se loďstvo vydalo na cestu, jeho by tady nechali a on by zemřel hlady.

„Ty," obrátil se Filip na peltasta.

„Ano, pane," odpověděl a zíral do země.

„Udělal jsi, cos považoval za správné. To ti nemůžu vytýkat. Ale to, že tě přistihl nepřipraveného tenhle chlapec…" Filip se odmlčel a peltast se podíval nahoru a ve tváři se mu zračila čirá hrůza. Král se rozesmál. „Myslím, že bolest ve slabinách je dostatečný trest. Můžeš jít."

Peltast drmolil omluvy a zmizel do svého stanu.

Demetrios zavřel oči. Teď to přijde, pomyslel si. Velký Die, prosím, ať je můj konec rychlý.

„Vstaň."

„Ano, pane."

Filip se mě chystá popravit vestoje, napadlo Demetria. Bolestí skřípal zuby a vstal.

„Jsi hrdý. Bojuješ jako voják."

Demetria to zmátlo. „Já… pane."

„Kradls, protože jsi měl hlad?"

„Ano, pane. Nikdy nám nedají dost jídla."

Filip se zachmuřil. „Kapitáni obchodních lodí dostávají dost peněz, aby nakrmili všechny členy své posádky dvakrát denně. Jak se jmenuje tvoje loď?"

„Mořská hvězda, pane."

Filip přikývl. „Teď jdi."

Demetrios vyhrkl: „Pane?“

„Jsi volný.“

„Vy mě nezabijete, pane?“

Filip se znovu pobaveně zasmál. „Nezabiju.“

Demetrios se uklonil, co nejhlouběji dokázal. Nemohl uvěřit svému štěstí a ucouvl požadovaných deset kroků, než se otočil zády a kulhal ke břehu.

Na půli cesty k lodím se potichu uchichtl. Pořád má za chitonem chleba a sýr.

Kapitola druhá

Forum Romanum, Řím

Titus Quinctius Flaminius byl ještě dost daleko od místa, kde se konalo lidové shromáždění neboli *cominium*, když mávl na své *liktory*. Ihned zamířili ke klidnému místu vedle chrámu na východní straně fora. Vzhledem k tak početnému doprovodu nebylo pravděpodobné, že unikne pozornosti, ale velký otevřený prostor fora byl už dost zaplněný, takže si ho nevšimnou okamžitě. Před budovou senátu se shromažďovali další politici a očekávali příchod vyslanců z řecké Aitólie. Všichni věděli, že přijeli do Říma požádat o pomoc proti bojechtivému králi Filipu Makedonskému, s nímž římská republika vedla nekonečnou válku před několika lety.

Flaminius neměl v úmyslu zmeškat tak důležité setkání, ale než se přidá k davu, chtěl zjistit, kdo s kým si povídá a kdo s kým nemluví. Měl v Římě špehy, ale hodně se dalo vypozorovat. Informace jsou veledůležité a pro člověka tak ctižádostivého jako Flaminius měly cenu zlata. Římské politice vládly jednotlivé kliky a moc se přelévala přibližně mezi tuctem rodin. Miláčkem republiky zůstával Publius Cornelius Scipio, který se nemohl dostavit, protože byl příliš zaneprázdněný bojem s Hannibalem. Jeho klika byla největší, měla o něco víc členů než druhá v pořadí. Ani jedno z těchto dvou uskupení nemohlo co do počtu soupeřit s rodinami senátorů, které se však střídavě přidávaly na různé strany. A podpora senátorů byla zásadní pro každého, kdo chtěl získat nějaký úřad. Mezi ně patřil i Flaminius. Několik minulých let jeho rodina podporovala Scipiona,

ale v tomto případě to Flaminius neměl v úmyslu. On považoval aliance za pláště, které se oblékaly a obměňovaly podle potřeby.

Dnes ho doprovázel starší bratr Lucius, atleticky vypadající muž, který nezapřel, že je jeho blízký příbuzný. Nezůstal s Flaminiovou skupinou a raději vyšel po schodech k chrámu, aby lépe viděl, co se děje. Flaminius chtěl bratra povolat dolů, ale nakonec si to rozmyslel. Lucius tam nemůže způsobit žádné problémy, a protože čas pokročil, Flaminius si přál zjistit, co se dá.

Nebylo mu ani třicet, byl malý, měl hnědé vlasy, ostříhané po vojensku, a upravené vousy. Moc krásy nepobral, měl vystouplé oči, dlouhý špičatý nos a masité rty, ale to, co mu chybělo na kráse, doháněl neotřesitelným sebevědomím. Měl ho už ve čtyřech letech, kdy se pokusil jezdit na otcově koni, a když se celé dva roky před patnáctými narozeninami dokonce dožadoval tógy. Výprask, který v obou případech dostal, jeho sebevědomí ještě posílil a uvěřil, že tu sebedůvěru dostal do vínku od bohů.

Flaminiův otec pocházel z patricijské rodiny, která však ztratila vliv, a proto byl ukřivděný, že neměl v životě štěstí, a byl hodně přísný a náročný. Snadno se rozzlobil a těžko se mu člověk zavděčil. A matka, která nebyla v manželství šťastná, byla zlá. Flaminius se od dětství nemohl dočkat, až odejde z domova. V roce, kdy dostal tógu, přemluvil otce, ať ho uvede do společnosti. Ještě teď si vybavil radost, která se ho zmocnila, když odjížděl směrem k Římu. Od té doby šel svou cestou. Nejdřív pracoval jako pomocník městského soudce a potom špičkového právníka a při této práci, která byla nedílnou součástí řízení republiky, načerpal bohaté zkušenosti. Vědělo se o něm, že ač tak mladý, dokáže navazovat spojenectví, a tak nepřekvapilo, když se před víc než pěti lety vydal na politickou dráhu.

V současné době zastával funkci *kvestora* v Tarentu s pravomocemi prétora. Jmenován byl krátce potom, co republika získala od Hannibala zpátky velkou část severního města. Ta funkce byla hodně náročná, ale Flaminius byl chytrý, nezdráhal se vzít úplatek a díky tomu v tichosti v úřadu nashromáždil velké bohatství. Kdyby všechno pokračovalo takto dál, dalo se čekat, že se během dvou tří let stane konzulem. A kdyby věci postupovaly přesně tak, jak doufal toho odpoledne, mohlo se to stát ještě dřív.

Nedal najevo, jak je vzrušený. „Nic se nedá uspěchat," opakoval mu často jeho starý učitel a měl pravdu. Jeho dnešní spontánní krok pravděpodobně úspěch nepřinese, ale proč by to nezkusil. Než se mohl o veledůležitý úřad konzula reálně ucházet, potřeboval si zajistit širokou podporu mezi senátory, a to samozřejmě vyžadovalo čas. Stará spojenectví se musí oslabit nebo dokonce ukončit, aby mohla vzniknout nová. Používají se úplatky, hledají se slabá místa a vyhrožuje se. V případě nutnosti by mohla nastoupit hrubá síla. Flaminius nebyl tak oblíbený jako Scipio, ale zato byl všeho schopný a neštítil se použít lsti, kterých měl nepřebernou zásobu. Díky svému bohatství si mohl dovolit štědře zaplatit další špehy, a tím se mu během posledního měsíce jejich síť značně rozrostla.

„Kdo si počká, ten se dočká," zamumlal Flaminius a přeběhl pohledem po mužích v tógách, kteří se shromáždili před budovou senátu, a zastavil se na muži středního věku. I na tu vzdálenost byla vyzáblá postava bývalého konzula Galby nepřehlédnutelná. Kdyby se Flaminius zaposlouchal, uslyšel by jeho melodický hlas, který se nesl nad davem. Přinejmenším třicet senátorů hltalo každé jeho slovo. Zatímco to Flaminius sledoval, přidali se další.

„Řím se nepotřebuje plést do řeckých záležitostí," vyjádřil názor, který často opakoval. „Copak republice nestačí vypořádat se s Hannibalem? K čemu nová válka s Makedonií?"

Galbův postoj ho nepřekvapil. Republika vedla šestnáct let krvavou válku s Kartágem, ztratila desítky tisíc svých synů a v různých obdobích přísahala polovina původně italských spojenců věrnost neporazitelnému Hannibalovi. Poprvé byl v dohledu konec této války, což všechny těšilo, ale Galba měl své důvody, proč se vyhnout konfliktu s Makedonií. Flaminius se od svých zvědů dověděl, že si dělá zálusk na důležité místo v Hispánii. Funkce v zahraničí skýtaly daleko větší možnosti než Flaminiovo kvestorství v Tarentu. Prostřednictvím obchodních smluv, zdefraudovaných daní a tak dál se dalo získat bohatství, o jakém se člověku ani nezdá. Je jasné, že Galba nemohl sloužit jako prétor v Hispánii a vést válku s Filipem, ale kdyby té válce zabránil, mnoho jeho rivalů by přišlo o příležitost získat v Makedonii slávu a bohatství.

Ať už to Galba věděl, nebo ne, mezi jeho soupeře patřil i Flaminius. Jenže než se postaví do čela legií v Makedonii, musel přesvědčit senát, aby schválil pomoc Aitólii. Potom by musel být zvolen konzulem. Obojí znamenalo obrovskou překážku.

Kéž bych měl víc času, pomyslel si.

Zprávy o poselstvu z Aitólie se k němu dostaly před šesti dny. Dva dny promarnil tím, že dával příkazy podřízeným v Tarentu. Zbývající dny mu zabrala obtížná plavba kolem západního pobřeží. Toho rána zakotvil a do Říma dorazil před necelou hodinou. Teď se obával, že zatímco plánoval promluvit si se všemi římskými senátory, Galba a jeho příznivci to dělali už přinejmenším půl měsíce.

Flaminiovi zvedlo náladu, když Galba pozdravil skupinu tuctu senátorů, ale kromě toho prvního kolem něj prošli bez odpovědi. A asi dvacet kroků od bývalého konzula se tato šestice připojila k větší skupině mužů. Ještě není nic ztraceno, usoudil Flaminius. Je načase promluvit si s protigalbovskou frakcí. Při troše štěstí padnou jeho slova na úrodnou půdu. Rozhlédl se, jestli uvidí Lucia. Pořád stál nahoře na schodech k chrámu. Když Flaminius zjistil, kam se bratr dívá, zamračil se. Lucius si zálibně prohlížel několik polonahých mladíků, kteří spolu zápasili v uličce vedle chrámu.

„Pospěš si, bratře!“ zavolal na něj Flaminius.

„Dobře, dobře.“ Lucius se na mladíky naposledy toužebně podíval a poslechl.

„Nešlo to udělat ještě nápadněji?“ zeptal se Flaminius ironicky.

„Chtěl jsem, abych byl vidět,“ odpověděl Lucius a ledabyle pokrčil rameny. „Škoda že mě nikdo neviděl. Zatímco ty sis potřásal rukou se všemi kolem, já jsem si vychutnal rychlý zápas.“

Ve Flaminiovi to začalo vřít. „Jsme tady kvůli důležité věci.“

„My? Ale bratříčku, vždycky jde jedině o tebe.“ Lucius se ušklíbl.

„Tobě vyhovuje, že jsi jenom obyčejný *aedil*, viď?“ odsekl Flaminius. To místo nižšího úředníka zajistil Luciovi on.

Ticho.

„No tak?“

„Jasně,“ odpověděl Lucius váhavě.

„Jestli si polepším, drahý bratře, polepšíš si i ty. Když budu konzulem, ty budeš *proprétorem* nebo prétorem a nikde není psáno, že bys nemohl být konzulem po mně. Výhody, které si užíváš teď, nejsou nic ve srovnání s možnostmi, které člověku spadnou do klína jako konzulovi. Rozumíš?“

„Jo,“ odpověděl Lucius a přestal dělat obličeje.

* * *

Po několika hodinách dorazilo poselstvo z Aitólie k pódiu, kde zahraniční delegace čekaly, až je pozvou do budovy senátu. Uvnitř stálo tři sta senátorů, rozdělených do jednotlivých frakcí. Díky svému postavení měl Flaminius zajištěná přední místa blízko křesel senátorů pro sebe, svého bratra i své přívržence. Nechyběli ani konzulové, kteří byli toho roku u moci, Tiberius Klaudius Nero a Marcus Servilius Pulex Geminus, v doprovodu liktorů.

Flaminiovi slíbilo možná osmdesát senátorů – hlavně Galbovi a Scipionovi političtí odpůrci – že budou volit v jeho prospěch, jenže to by mu k vítězství nestačilo. Ale stejně to byl poměrně velký počet. Jestli to číslo dokáže během několika hodin navýšit, čeká ho skvělá budoucnost.

Flaminius se nevzdával naděje. Je zkušený řečník a senátoři jsou lidé jako všichni ostatní. Když v nich vyvolá správné emoce, mohli by pomoc Aitólii podpořit v hojném počtu. Podobné věci už v senátu zažil. To pomyšlení ho tak potěšilo, že vrhl na Galbu opovržlivý pohled. Ten se však tvářil, že si toho nevšiml. Flaminius se rozzlobeně zamračil. Galba se ušklíbl a Flaminius potichu zaklel, že se nechal tak snadno vyprovokovat.

Do země zaklepaly jilmové pruty. Přítomní se otočili a hovor ustal. Nehodilo se vkročit na pás dlážděné podlahy, který vedl od bronzových dveří ke křeslům konzulů a rozděloval místnost na dvě části. Flaminius se raději vyklonil, ale ne moc, aby nepůsobil příliš dychtivě – i když dychtivý byl – ale přesto dostatečně, aby viděl ke vchodu, kde čekaly dvě osoby.

„Vyslanci z řecké Aitólie Euripidas a Neofron přišli, aby promluvili k senátu!“ zvolal vrchní liktor.

Nastalo napjaté ticho. Ozvaly se zvuky kožených podrážek, a když se muži blížili, Flaminius cítil, jak mu buší srdce.

Uklidni se, napomenul se. Dneska ještě nezvítězíš. Tohle je teprve první epizoda války.

Euripidas a Neofron kráčeli a upřeně hleděli na dva konzuly. Na sobě měli drahé vlněné roucho zvané himation a oba byli středního věku. Euripidas měl šedivé vousy a díky nim působil jako důstojný politik, zatímco vrásky kolem Neofronových očí prozrazovaly, že se rád směje.

Jeden vážný a jeden veselý, pomyslel si Flaminus. To je zajímavé.

Vyslanci došli ke konzulům a uklonili se.

„Vítám vás. Republika a Aitólie jsou dávní přátelé," prohlásil Klaudius, starší konzul. „Kromě nedávných let, kdy bylo přátelství vážně narušeno."

Nejeden senátor se ušklíbl a Flaminia napadlo, že se emisaři budou muset hodně ovládat.

V jedné etapě dlouhé války s Kartágem měl nepřítel nad Římem převahu a Aitólie byla ponechána svému osudu. Protože oslabená Aitólie nemohla proti Filipovi bojovat osamocená, poprosila před třemi lety o mír. Třebaže tuto situaci způsobili Římané, většina z nich by to nikdy nepřiznala.

„Na cestu z domova jsme se vydali kvůli našemu dávnému přátelství, pane. Rádi bychom obnovili naše přátelství s republikou." Neofron se usmál a tvářil se, jako by si té uštěpačné poznámky nevšiml.

Servilus to však nechtěl nechat být. „Když jsem naposledy slyšel o Aitólii, uzavřela dohodu s Filipem Makedonským. Když je král váš přítel, proč potřebujete spojence za mořem?"

Euripidas nervózně zakašlal, ale Neofron se usmál ještě srdečněji. „Ta dohoda je stará tři roky, pane, a jak možná víte, Filip je nestálý. V posledních měsících porušil tu smlouvu tím, že se vydal na tažení po moři Propontis, kde mimo jiné obléhal a dobyl aitólská města. Ani v nejmenším si nedělal starosti s tím, že lidé, které jeho vojáci zabili nebo odvlekli do otroctví, jsou svobodní Řekové."

„Řekové si vždycky šli navzájem po krku. Copak se nehádali těsně před bitvou u Marathonu a během bitvy u Salaminy?" zeptal se Klaudius a pousmál se, když se v sále ozval pobavený smích.

„To máte pravdu, pane," souhlasil Euripidas a smutně přikývl. „Ale my se navzájem bereme do otroctví jen zřídka. Filip zachází příliš daleko. Do Pelly od nás odešly naléhavé listy. Nepřišla žádná odpověď. I kdyby se mu dostaly do ruky, nezdá se pravděpodobné, že by naše protesty dopadly na úrodnou půdu. Zatímco tady teď mluvím, táhne se svými vojáky proti Chiu, což je další aitólské město v Propontu."

„Proto byla do Říma vypravena tato delegace," pokračoval Neofron. „Požádat, ne, poprosit Řím o pomoc proti tomu tyranovi prahnoucímu po moci. Pro Chios je stejně pozdě, ale v ohrožení jsou další osady."

Na to se znovu ozval Servilius: „Aitólii možná děsí ztráta několika bezvýznamných měst v Malé Asii, ale republiku nikoli."

Z Galbovy skupiny se ozval souhlasný pokřik.

Neofron zareagoval na ironické komentáře zdvořilou úklonou. „Někdo by si to mohl myslet. Ale jestli Filip bude i nadále úspěšný, brzy ovládne Propontis a kvůli tomu zmizí dovoz obilí z pobřeží moře Euxine."

„Z toho by mohli mít obavy obyvatelé Athén," řekl Klaudius a odmítavě mávl rukou. „Opakuji však, že republiky se to netýká."

„Filip se tam nezastaví. Od té doby, co se dostal k moci, neustále vyvolává války," namítl Euripidas. „Až se znovu zaměří na Aitólii, což je nevyhnutelné, naše armáda by mohla nějakou dobu vzdorovat, ale nakonec zvítězí. Aitólie padne."

Klaudia to viditelně zanechávalo v klidu a Servilius pokrčil rameny.

Flaminius sledoval, jak se Euripidas rozhlíží a hledá nějakou příznivou reakci. Místo toho se Galba naklonil ke svému sousedovi a řekl mu cosi do ucha. Jeho přívrženci se chovali, jako kdyby tam vyslanci z Aitólie vůbec nebyli. Několik senátorů kolem Flaminia si něco potichu povídalo. Poslouchal je.

„Filipovi by se nemělo dovolit chovat se k lidem s takovým opovržením."

„Mohl by se z něj vyklubat další Hannibal."

„Nejlepší je zmiji zabít, než se člověku vkrade do postele."

Jenže to říkali potichu a Flaminius si pomyslel, že jestli má někdo promluvit nahlas, měl by to být on.

„Proč by republika měla přijít na pomoc Aitólii?“ zeptal se Klaudius. „Přátelství mezi našimi národy nezradil Řím, ale poradná Aitólie.“

V sále nastalo ticho. Všichni věděli, že Řím se stáhl z války, která přinutila Aitólii se s Filipem domluvit. Jenže obvinit republiku by byla těžká urážka, a proto Neofron zabránil Euripidovi, aby odpověděl. Šedovousý vyslanec zrudl a podíval se na Klaudia.

Neofronovi se podařilo vykouzlit smířlivý úsměv. „My z Aitólie se můžeme jen omluvit. Ocitli jsme se v zoufalé situaci, ale uzavřít mír s Filipem byla chyba. Budoucí spojenectví mezi našimi národy by bylo posvátné – ať mě bohové zatratí hned tady na místě, jestli lžu.“ Pohlédl na Euripida a ten horlivě souhlasil.

„Kdo poruší přísahu jednou, poruší ji vždycky. Ani jeden senátor se za vás nepřimluví,“ obořil se na něj Servilius. Vrhl pohled na Klaudia, který přikývl a poté ukázal prstem ke dveřím. „Přeji vám šťastnou cestu domů.“

Znovu musel Neofron zabránit Euripidovi, aby něco řekl. Uklonili se – tentokrát ne tak hluboce – a obrátili se k odchodu.

„Konzulové řídí Řím v době války, ale nerozhodují úplně o všem.“ Flaminius promluvil hlasitě, aby byl dobře slyšet. „Neměli by senátoři o této důležité záležitosti hlasovat?“

Tváře emisarů, stejně jako všech ostatních, se obrátily k Flaminiovi. Tenhle riskantní krok je možná k ničemu, pomyslel si, ale je čas vyslat jasný signál. Ukázat senátorům, že se mnou je třeba počítat.

„To je kvestor Flaminius, není-liž pravda?“ Galba dal důraz na slovo kvestor, aby dal najevo, jak nejnižšími úředníky pohrdá.

„Galbo, jak dobře víš, zastávám ten úřad včetně prétorského impéria. Rád bych o této věci hlasoval a jsem si jistý, že stejného názoru je i spousta mých druhů.“ Flaminius počkal, než utichly hlasité souhlasné výkřiky, a pak pokračoval. „Zřejmě jsi zapomněl na nedávnou válku mezi republikou a Filipem. Možná nebyla tak důležitá, ale to neznamená, že máme takového nepřítele podceňovat. Pamatuji si, že se před několika lety pokusil uzavřít spojenectví s Hannibalem. Podle mého názoru by se ti, kdo stáli proti němu, měli podporovat, a ne odmítat.“ Přátelsky na vyslance Aitólie kývl a oni mu odpověděli stejně.

„Nikdy by se nemělo říkat, že stojím republice v cestě," prohlásil Servilius klidně, ale podíval se na Flaminia stejně nevraživě jako Galba. Servilius se krátce poradil s Klaudiem a oznámil: „Tak se podívejme, co si senát přeje. Všichni, kdo jsou pro pomoc Aitólii, zvednou ruku."

Flaminius zvedl ruku do výšky a jeho příznivci ho napodobili. Návrh podpořili i někteří opoziční senátoři, ale nebylo jich mnoho. Ani jeden z mužů kolem Galby ruku nezvedl. Flaminius se poprvé podíval svému soupeři do očí. Teď povytáhl obočí Galba, jako by se ptal: Na nic lepšího se nezmůžeš? Flaminius se na Galbu dlouze díval, aby mu dal najevo, že se ho nebojí, a potom sledoval, jak liktoři sčítají hlasy. Když vyhlásili, že pro návrh hlasovalo sedmdesát devět přítomných, Flaminius usoudil, že navzdory neúspěchu stála jeho provokace za to. Až se příště bude hlasovat o podobně důležité záležitosti, díky síti špehů bude líp informovaný než Galba. Potřeboval by získat na svou stranu alespoň ještě jednoho konzula a spojence by potřeboval i v senátu. Pak by vyhrál.

„Sedmdesát devět," řekl Servilius se zřejmým uspokojením. „A teď zvednou ruku ti, co jsou proti pomoci Aitólii."

Druhé sčítání trvalo o něco déle a výsledné číslo bylo sto deset. „Jedenáct senátorů chybí," prohlásil Servilius. „To znamená, že i kdyby všichni nepřítomní hlasovali s kvestorem Flaminiem, výsledek by byl stejný."

Flaminius sklonil hlavu na znamení, že porážku přijímá.

„Řím promluvil," oznámil Klaudius zklamaným vyslancům.

Oba se uklonili a zamířili k východu. Neofron se podíval na Flaminia a naznačil ústy: „Děkuji."

Tady mám spojence, řekl si Flaminius. Najednou měl takový divný pocit a znepokojeně si všiml, že ho Galba sleduje pohledem připomínajícím hada, když si prohlíží kořist.

Od téhle chvíle si budu muset dávat pozor, uvědomil si Flaminius.

Nebyl to jeho záměr, ale Galba je teď jeho skutečný nepřítel.

Kapitola třetí

U města Chios, na jižním pobřeží Propontu

Na jasnou oblohu vyšlo slunce a rozehnalo poslední ranní mrak. Demetria svědila hlava, tuniku měl propocenou a obličej a paže spálené do červena. Od svítání uběhlo už několik hodin, ale král pořád nikde. Nezbylo jim než čekat. Jeden z Demetriových druhů zabručel: „Když tady budeme takhle trčet, spálíme se."

„Nelíbí se ti to?" ozval se další. „Tak si postěžuj předákovi."

Reptal ztichl.

Demetriovi bylo nepříjemně jako ostatním, ale zachoval klid. Předákovi, který hlídal jejich řady, stačila malá záminka a hned použil hůl. Demetrios si vzal příklad ze starých vrásčitých veslařů s dohněda opálenými tvářemi a zatvrdlou kůží na dlaních a snažil se nepoutat k sobě pozornost. Jejich posádka patřila ke stovkám mužů, kteří na rozkaz opustili lodě a dostali za úkol, až začne útok, dopravit obléhací věže k Chiu. Kdyby byl útok úspěšný, každý by dostal dvoudenní plat. Už z pouhé naděje na přivýdělek byl Demetrios nadšený. Nepatřil sice k falanze, ale při této zodpovědné práci si připadal jako součást armády. Rozhodně to bylo lepší než ohýbat záda u vesel.

Chios nebyla velká osada, a proto tamní lidé potřebovali spojence s větším vojskem. Obyvatelé města si vybrali Filipova dávného nepřítele Aitólii, a tak nebylo divu, že si je král zvolil za cíl. Pořád toužil znovu učinit z Makedonie mocný stát v Malé Asii a proslýchalo se, že Chios nebude poslední místo, na které zaútočí, než se loďstvo vrátí domů. Ale místní lidé se rozhodli, že navzdory obrovskému vojsku, které jejich město obklíčilo,

a desítkám makedonských plavidel u pobřeží budou bojovat a nového vládce nepřijmou. Další města v okolí Propontu otevřela brány a smířila se s makedonskou posádkou, ale Chios se nevzdal. Nikdo nevěděl, proč – Demetriovi připadalo jako šílenství klást odpor – ale nesmlouvavost obránců mu vyhovovala. Kdyby město padlo, mohl by s vojáky přelézt přes hradby a pustit se do drancování. Klidně by kvůli vidině, že by mohl najít nějaké zlato nebo stříbro, riskoval život. S takovým bohatstvím by si mohl splnit téměř nedosažitelný sen a koupit si stádo ovcí.

Demetrios se rychle podíval doleva. „Jak dlouho tady jsme?"

„Možná tři hodiny," odpověděl mu Onesas, další veslař, vedle něhož spal.

„Jak dlouho to ještě bude trvat, než dorazí Filip?"

Onesas se na něj upřeně podíval. „Jak bych to mohl vědět, ty hlupáku?"

Demetrios už se neobtěžoval zeptat se Theokrita, posledního člena jejich skupinky, kterého měl po pravici. Určitě by mu odpověděl stejně.

Zanedlouho se ozval radostný pokřik pěšáků.

„Král! Král je tady!"

„Tvůj kamarád," řekl Onesas a šťouchl do něj. Theokrita to viditelně pobavilo.

Demetrios si jich nevšímal a natahoval krk, aby dobře viděl. Ti dva mu nevěřili, když jim vyprávěl o svém setkání s Filipem. Svůj názor by teď nezměnili.

Filip působil impozantně. Na sobě měl zdobenou zbroj a přilbici s rudým chocholem a beraními rohy a na temperamentním hřebci zamířil k obléhacím věžím. Všichni ho viděli. Nějakou dobu strávil obhlídkou města, což ještě zvětšilo napětí. Demetria napadlo, že právě to měl v úmyslu. Když se král otočil, usmíval se.

„Do Pelly je odtud daleká cesta," řekl. „Jste připraveni na cestu domů?"

Vojáci chvilku zaskočeně mlčeli, ale potom tisícihlavý dav vykřikl: „NE!"

„Dělám si legraci," zvolal Filip. „Včera jsem poslal do města kurýry s podmínkami pro kapitulaci. Místní rada mou nabídku okamžitě odmítla. Prý nejsem jejich král."

Po jeho slovech se ozval rozzlobený křik.